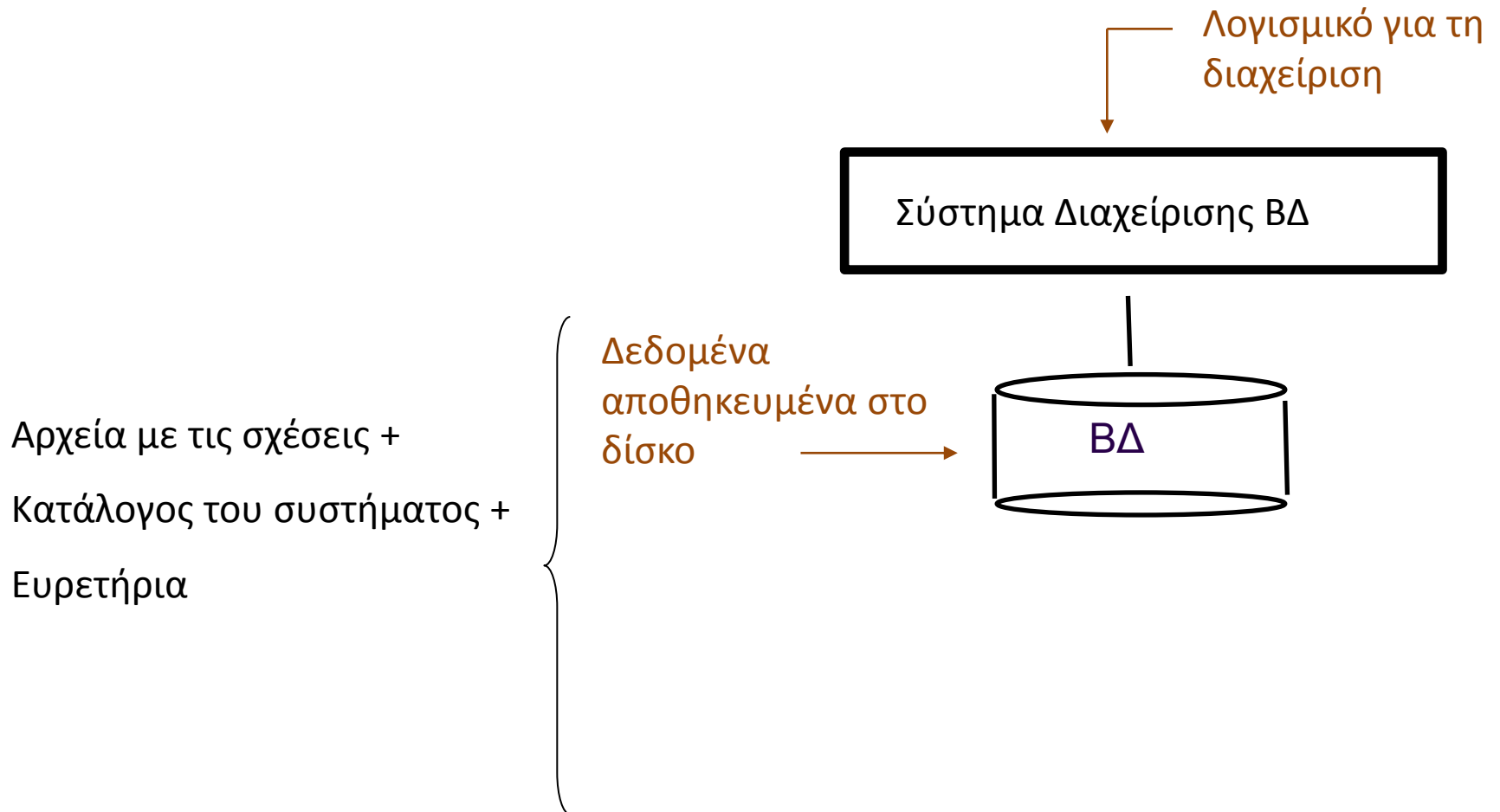

Αποθήκευση Δεδομένων

Δομή ενός ΣΔΒΔ

Αρχεία

Τυπικά,

- Κάθε *σχέση* (το στιγμιότυπο της) αποθηκεύεται σε *ένα αρχείο*
- Η αποθήκευση είναι *οριζόντια*: κάθε *πλειάδα* της σχέσης αντιστοιχεί σε μια *εγγραφή* του αρχείου
  - Δηλαδή, ένα αρχείο είναι μια ακολουθία από πλειάδες

Σύγχρονη Τάση: Column stores (κάθετη αποθήκευση ή αποθήκευση ανά στήλη)

Κατάλογος Συστήματος

Για κάθε σχέση:

Όνομα, αρχείο, δομή αρχείου (πχ αρχείο σωρού)

Όνομα και τύπο για κάθε γνώρισμα

Όνομα ευρετηρίου για κάθε ευρετήριο

Περιορισμοί ακεραιότητας

Για κάθε ευρετήριο:

Δομή (πχ B+ δέντρο) και κλειδιά αναζήτησης

Για κάθε όψη:

Το όνομα και τον ορισμό της

Επίσης, στατιστικά, μέγεθος του buffer pool, δικαιώματα προσπέλασης κλπ.

Ο κατάλογος αποθηκεύεται επίσης ως σχέση

Κατάλογος Συστήματος

Attr_Cat(attr_name, rel_name, type, position)

attr_name	rel_name	type	position
attr_name	Attribute_Cat	string	1
rel_name	Attribute_Cat	string	2
type	Attribute_Cat	string	3
position	Attribute_Cat	integer	4
sid	Students	string	1
name	Students	string	2
login	Students	string	3
age	Students	integer	4
gpa	Students	real	5
fid	Faculty	string	1
fname	Faculty	string	2
sal	Faculty	real	3

Δομή ενός ΣΔΒΔ (πιο αναλυτικά)

Η (εσωτερική) αρχιτεκτονική ενός ΣΔΒΔ είναι σε επίπεδα

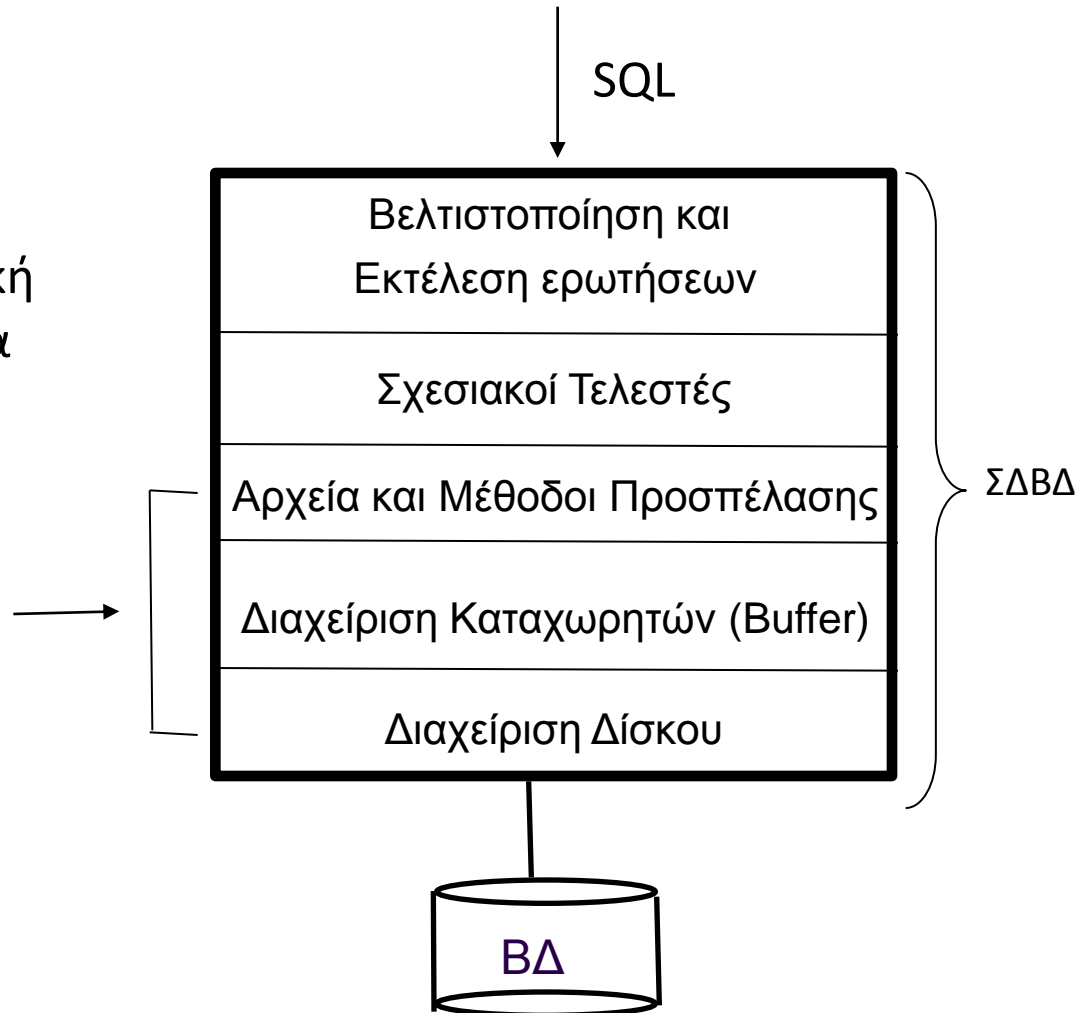
Αρχικά θα δούμε:

Αποθήκευση

Δομή αρχείων

Στη συνέχεια

Τα παραπάνω επίπεδα

Ιεραρχία Αποθήκευσης

Cache (MB): πιο γρήγορη – προσπέλαση λίγα nanoseconds, ακριβή, volatile, τυπικό μέγεθος megabytes.

Κύρια μνήμη (GB): σε αυτή αναφερόμαστε όταν μιλάμε για (πολυπλοκότητες, απόδοση) αλγορίθμων, δομών δεδομένων κλπ. Προσπέλαση ~ 100 nanoseconds. Τάξη μεγέθους ~ 10 GB. volatile.

Δευτερεύουσα αποθήκευση (TB): nonvolatile, εξωτερική

Μέγεθος terabytes με σχετικά μικρό κόστος

Τυπική αποθήκευση ΒΔ – κατανομή και αντίγραφα (redundancy) – προσπέλαση μερικά milliseconds

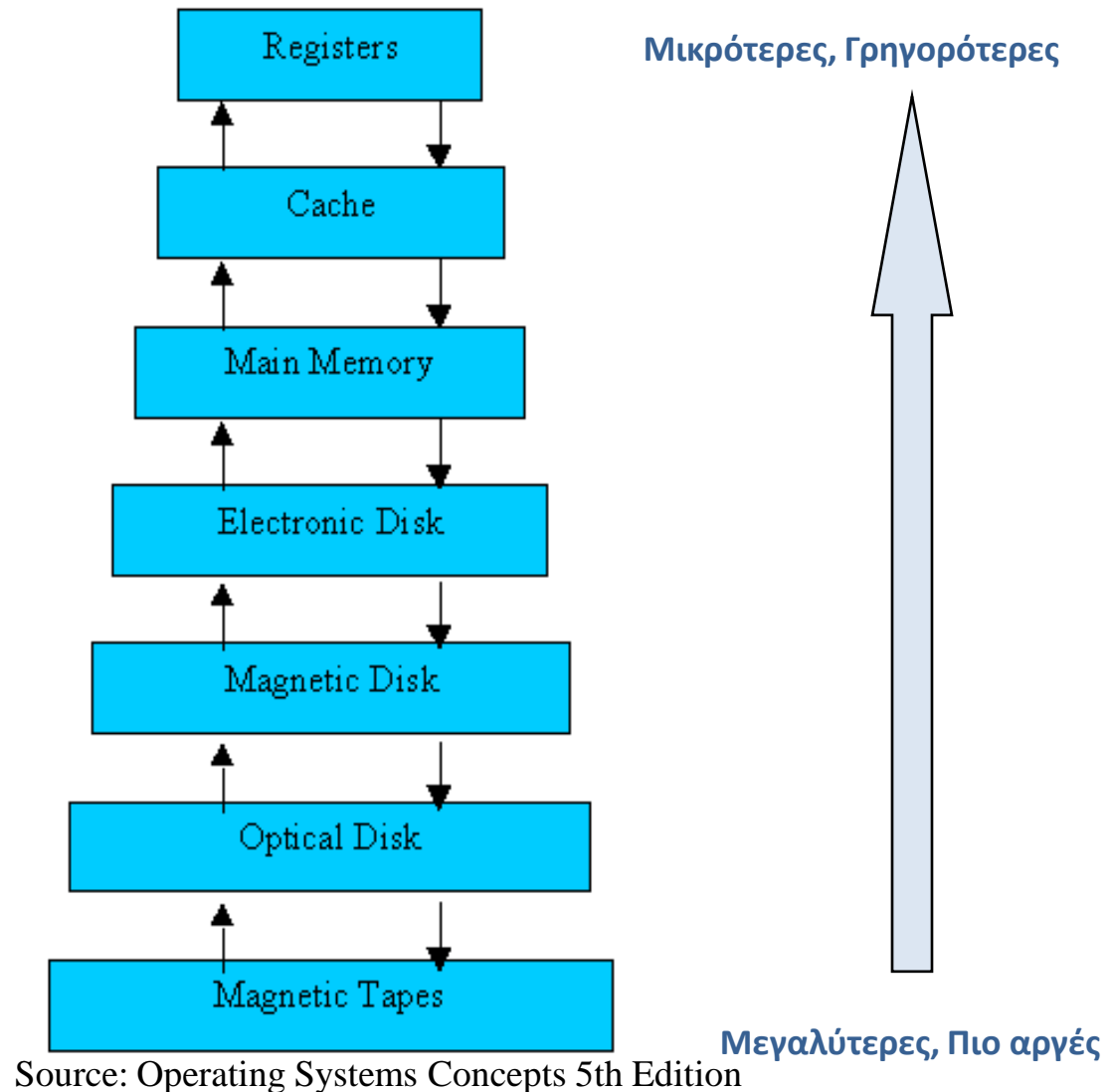
Tertiary storage (PB): backup

petabyte

Προσπέλαση seconds or minutes.

Ιεραρχία Αποθήκευσης

- Κύρια μνήμη (RAM) για τα δεδομένα σε χρήση
- Δίσκοι για τη βδ (δευτερεύουσα αποθήκευση)
- Ταινίες για παλιές εκδοχές δεδομένων (tertiary storage).
- + *δικτυακή αποθήκευση (Cloud)*

Αποθηκευτικές Μονάδες

Η βάση δεδομένων θα πρέπει να αποθηκευτεί σε κάποιο αποθηκευτικό μέσο

Ιεραρχία αποθήκευσης

πρωτεύουσα αποθήκευση (primary storage)

κύρια μνήμη (main memory) - κρυφή μνήμη (cache)

- άμεση προσπέλαση από την κύρια ΚΜΕ (CPU)
- γρήγορη προσπέλαση
- περιορισμένη χωρητικότητα αποθήκευσης

Αποθηκευτικές Μονάδες

Δευτερεύουσα αποθήκευση

(μαγνητικοί δίσκοι, ταινίες, δισκέτες, κλπ)

- για την επεξεργασία των δεδομένων *απαιτείται η μεταφορά των δεδομένων στην πρωτεύουσα αποθήκευση*
- πιο αργή προσπέλαση
- μεγάλη χωρητικότητα
- μικρότερο κόστος (για την ίδια ποσότητα χώρου η κύρια μνήμη 100 φορές ακριβότερη από τη δευτερεύουσα)

Αποθηκευτικές Μονάδες

Οι περισσότερες βάσεις δεδομένων αποθηκεύονται σε δευτερεύουσες αποθηκευτικές μονάδες κυρίως σε (μαγνητικούς) δίσκους

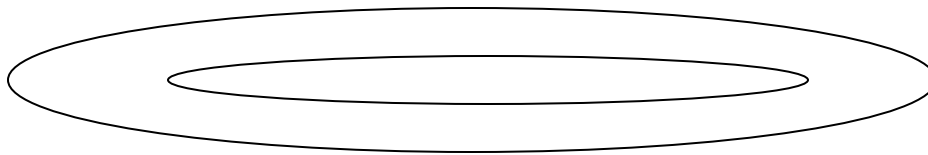
- ✓ πολύ μεγάλες (10-100 TB) $\Rightarrow$ μεγάλο κόστος (\$1/GB – 100\$/GB)
- ✓ μόνιμη αποθήκευση (nonvolatile storage)

Μαγνητικές ταινίες για

- τήρηση εφεδρικών αντιγράφων
- αρχειοθέτηση (archiving) (δεδομένα που θέλουμε να κρατήσουμε για πολύ καιρό αλλά η προσπέλαση τους είναι σπάνια)

Μαγνητικοί Δίσκοι

- Μαγνητισμός μιας περιοχής του δίσκου κατά ορισμένο τρόπο ώστε 1 ή 0
- Χωρητικότητα (capacity) σε Kbyte - Mbyte - Gbyte
- Μαγνητικό υλικό σε σχήμα κυκλικού δίσκου

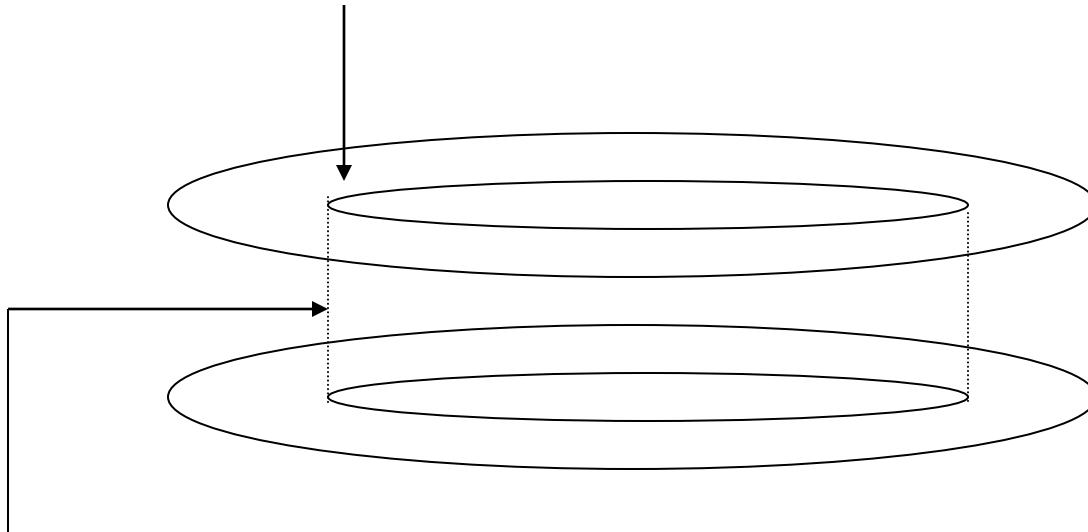

- Απλής και διπλής όψης

Δίσκοι

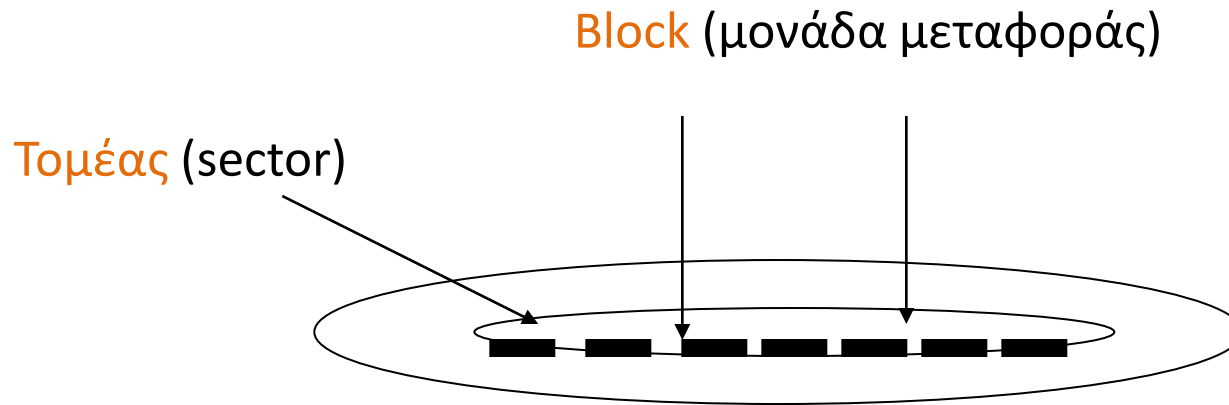
Σε πακέτα δίσκων

Οι πληροφορίες σε ομόκεντρους κύκλους διαφορετικής διαμέτρου: **άτρακτοι (track)**
(συνήθως κάθε άτρακτος την ίδια ποσότητα πληροφορίας)

Ομόκεντροι κύκλοι σε διαφορετικές επιφάνειες: **κύλινδρος (cylinder)**

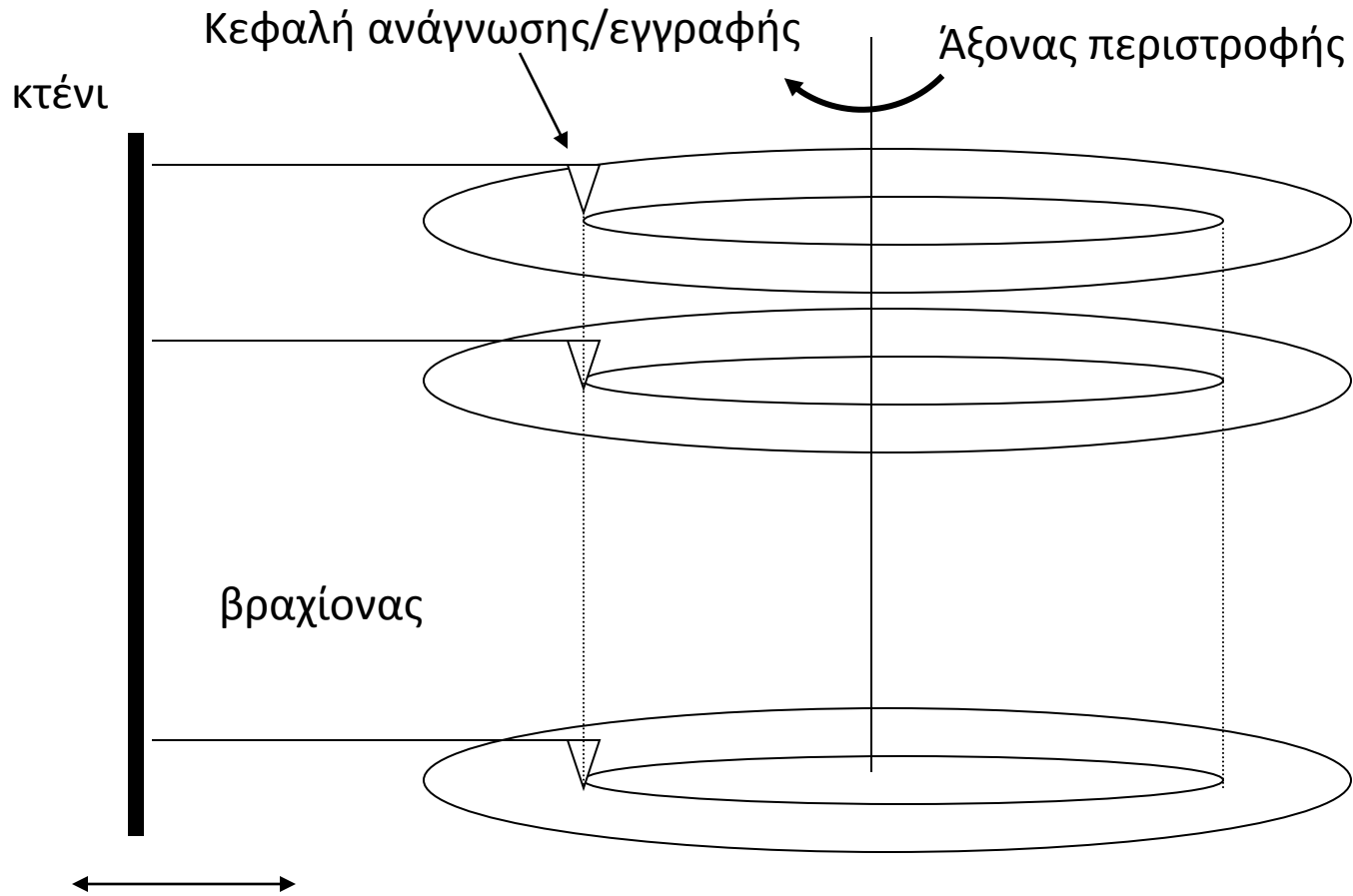
Δίσκοι

Κάθε άτρακτος χωρίζεται σε τόξα που ονομάζονται **τομείς** (sectors) και είναι χαρακτηριστικό του κάθε δίσκου και δε μπορεί να τροποποιηθεί

Το μέγεθος ενός block τίθεται κατά την αρχικοποίηση του δίσκου και είναι κάποιο πολλαπλάσιο του τομέα

Δίσκοι

Δίσκοι

χρόνος εντοπισμού (seek time) Τοποθέτηση κεφαλής στη σωστή άτρακτο

χρόνος περιστροφής (rotational delay ή latency) Ώσπου η αρχή του σωστού block να βρεθεί κάτω από την κεφαλή

χρόνος μεταφοράς block (block transfer time) χρόνος μεταφοράς δεδομένων από το δίσκο στη μνήμη

Χρόνος προσπέλασης =

χρόνος εντοπισμού + χρόνος περιστροφής + χρόνος μεταφοράς

Μεταφορά αρκετών γειτονικών block

Δίσκοι

Παράδειγμα IBM Deskstar 14GPX	Seagate Barracuda 7200.9	7200.14 (HDD)
Χωρητικότητα: 14.4 GB	80 – 500 GB	1TB
(μέσος) Χρόνος Εντοπισμού: 9.1 msec	11ms	<8.5 (R) <9.5 (W)
(2.2 για γειτονικά - 15.5 μέγιστο)		
(μέσος) Χρόνος Περιστροφής: 4.17 msec	4.16ms	
5 διπλής όψης κυκλικούς δίσκους - 7,200 περιστροφές το λεπτό	7,200	2/1
Χρόνος Μεταφοράς 13MB ανά sec	300MB ανά sec	(max σειριακός) 156 (avg)

Χρόνος προσπέλασης από το δίσκο ~ 10 msec (micro 10^{-6}) ενώ για θέση μνήμης 60 nanosecond (nano 10^{-9})

RAID

RAID: πλεονάζουσες συστοιχίες ανεξάρτητων δίσκων

Καταμερισμός δεδομένων: τα δεδομένα διαιρούνται σε ισομεγέθη τμήματα (πχ round robin) και κατανέμονται σε πολλούς δίσκους

και

Πλεονασμός: για αξιοπιστία

Μαγνητικές Ταινίες

- Δίσκοι τυχαίας προσπέλασης (random access)
- Ταινίες σειριακής προσπέλασης (serial access) για να διαβάσουμε το n -οστό block πρέπει να ξεκινήσουμε από την αρχή και να διαβάσουμε και τα $n-1$ blocks

Flash memory

Flash memory (solid state) δευτερεύουσα αποθήκευση

- Μεγαλύτερη αντοχή από μαγνητικούς δίσκους, πιο ελαφριά, γρηγορότερη προσπέλαση (access time)
- Δεν έχει χρόνο εντοπισμού και περιστροφής
- Τρεις λειτουργίες: Read, Write, Erase
- Πριν γίνει εγγραφή, πρέπει να προηγηθεί Erase
- Erase και Write πολύ πιο αργά από το Read

SSD (Solid State Disks)

Μνήμη (κύκλωμα)

Δεν έχουν κινητό μηχανικό μέρος

Πιο αθόρυβοι, ανθεκτικοί και γρήγοροι

Πιο ακριβοί

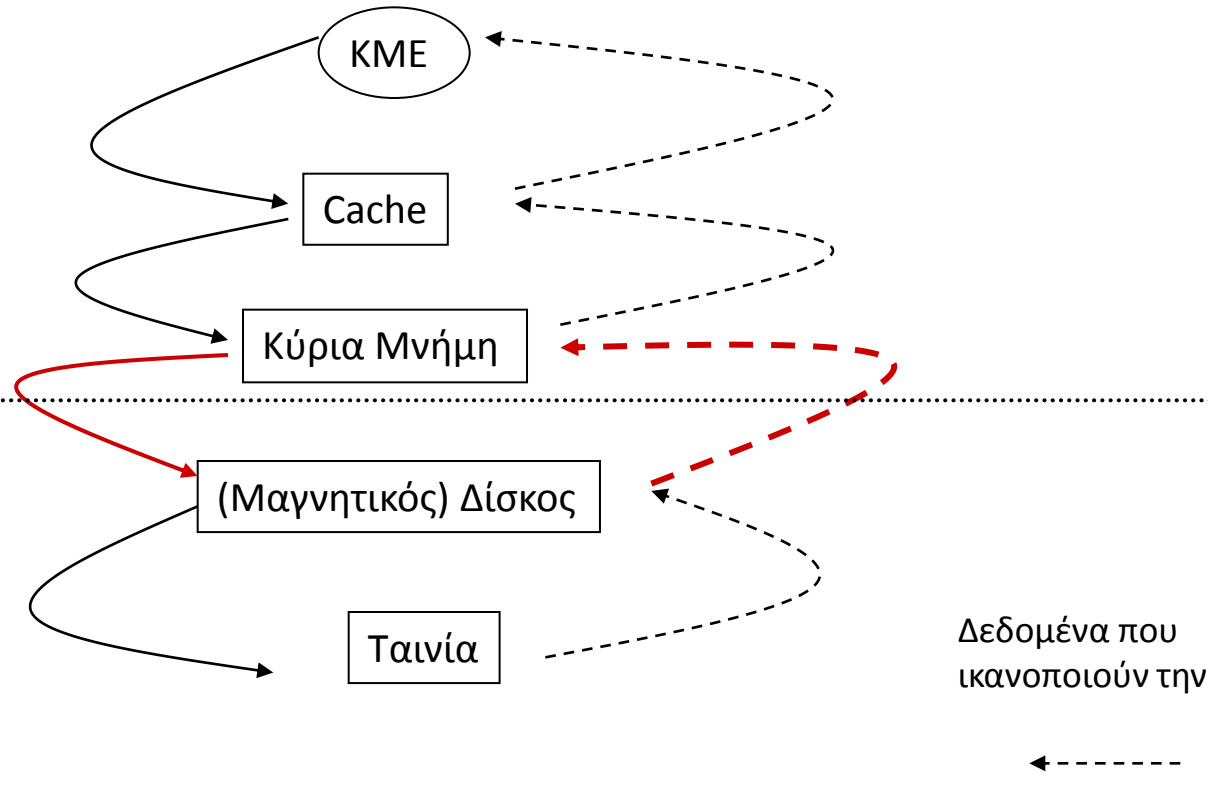
Ιεραρχία Μνήμης

Πρωτεύουσα
Αποθήκευση

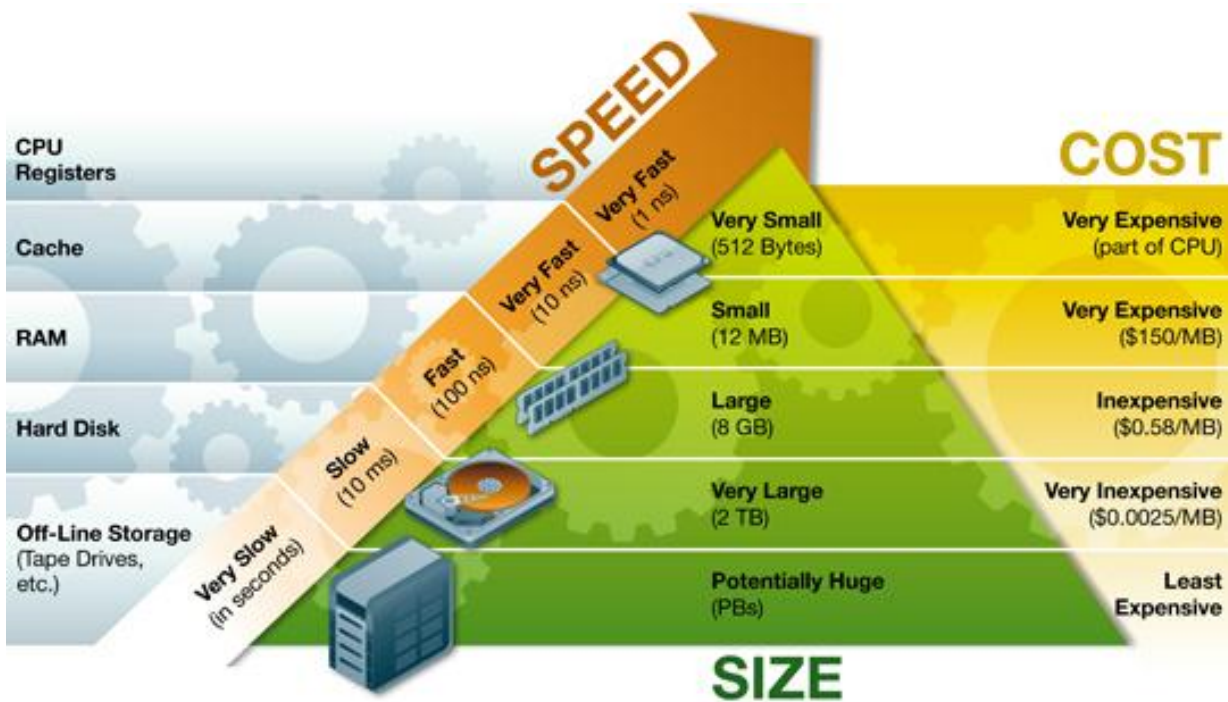
Δευτερεύουσα
Αποθήκευση

Αίτηση για
δεδομένα

Δεδομένα που
ικανοποιούν την αίτηση

Ιεραρχία Αποθήκευσης

Μεταφορά block σε ενδιάμεση μνήμη

Για να γίνει η επεξεργασία, τα δεδομένα μεταφέρονται από το δίσκο στη μνήμη – I/O λειτουργία

Ενώ γίνεται η μεταφορά των δεδομένων από την δευτερεύουσα στην κύρια μνήμη - παράλληλα και ανεξάρτητα η ΚΜΕ μπορεί να επεξεργάζεται δεδομένα

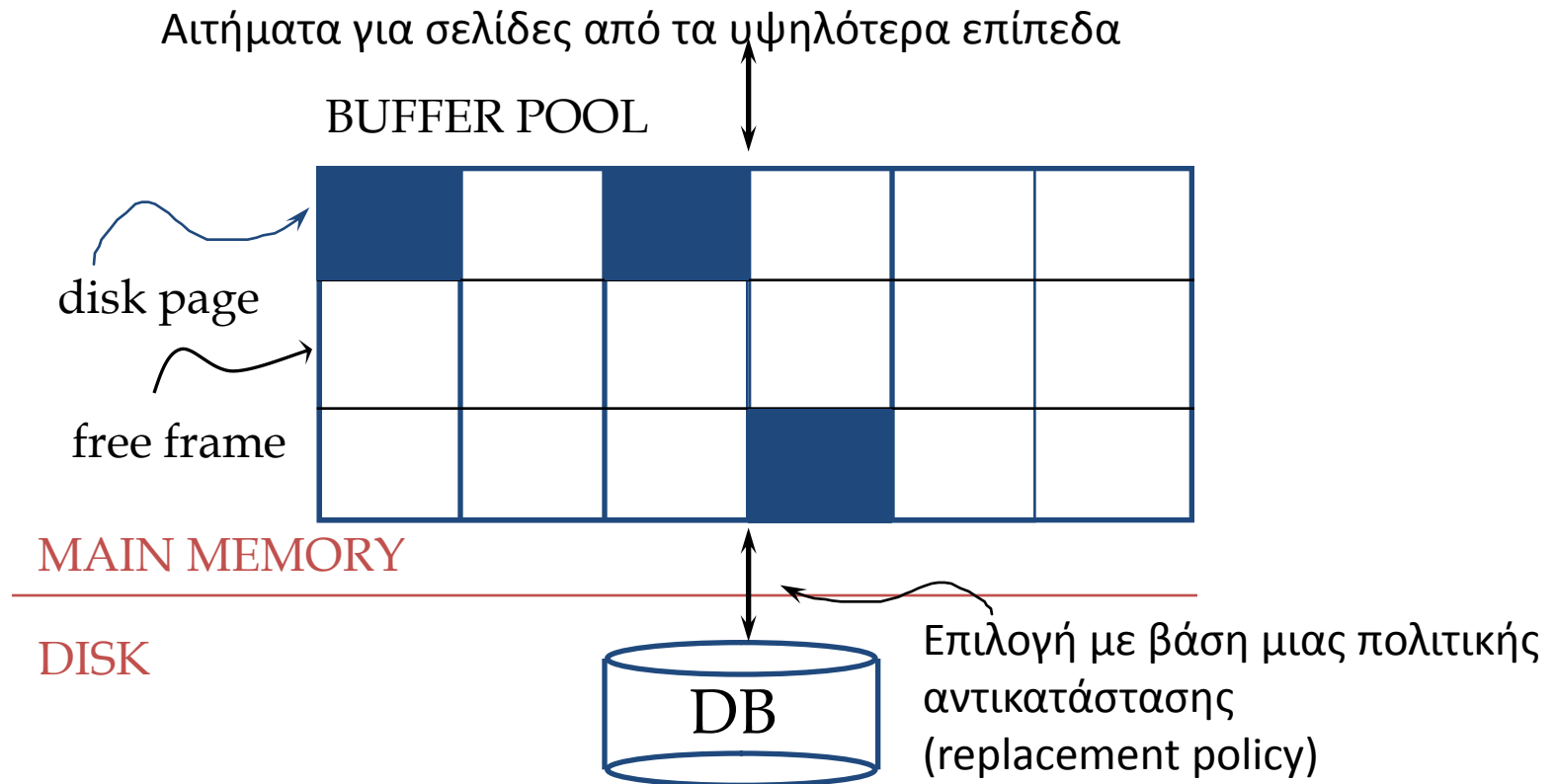
Ένας ανεξάρτητος επεξεργαστής Εισόδου/Εξόδου ή πολλαπλοί επεξεργαστές

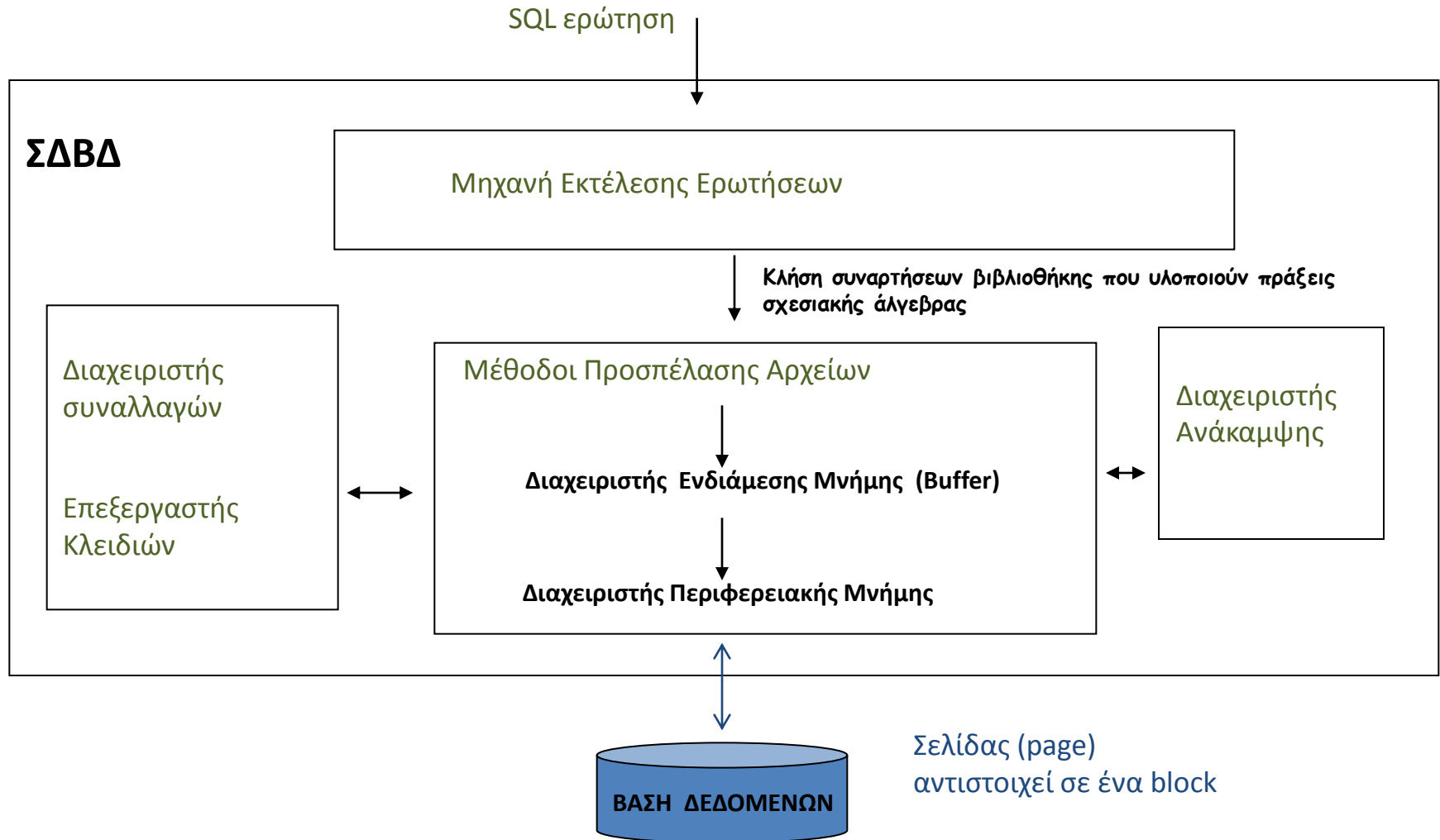
Μεταφορά block σε ενδιάμεση μνήμη

Ο διαχειριστής ενδιάμεσης μνήμης είναι υπεύθυνος για την μεταφορά όταν χρειάζεται σελίδων από το δίσκο στην κύρια μνήμη

Διαθέσιμες σελίδες (buffer pool) – ονομάζονται και πλαίσια (frame)

Δομή ενός ΣΔΒΔ

Βασικά Σημεία

1. Για να γίνει οποιοσδήποτε υπολογισμός, τα δεδομένα πρέπει να βρίσκονται στη μνήμη

2. Η μονάδα μεταφοράς από το δίσκο στη μνήμη είναι ένα block. *Ακόμα και αν χρειαζόμαστε ένα μόνο αντικείμενο, πρέπει να μεταφερθεί ολόκληρο το block του.* Το διάβασμα ή γράψιμο ενός block ονομάζεται λειτουργία Εισόδου/Εξόδου (Input/Output – I/O).

3. Ο χρόνος προσπέλασης (εγγραφής ή ανάγνωσης) ενός block διαφέρει και εξαρτάται από τη θέση του block

χρόνος προσπέλασης = χρόνος εντοπισμού + χρόνου περιστροφής + χρόνος μεταφοράς

Οργάνωση Αρχείων

Αρχεία Δεδομένων

- Τα δεδομένα συνήθως αποθηκεύονται σε **αρχεία** στο δίσκο
- Για να επεξεργαστούμε τα δεδομένα θα πρέπει αυτά να βρίσκονται στη μνήμη.
- Η μεταφορά δεδομένων από το δίσκο στη μνήμη και από τη μνήμη στο δίσκο γίνεται σε **μονάδες blocks**
- Το διάβασμα ή γράψιμο ενός block ονομάζεται λειτουργία Εισόδου/Εξόδου (Input/Output – I/O)

Βασικός στόχος η ελαχιστοποίηση της επικοινωνίας με το δίσκο:

ελαχιστοποίηση του αριθμού των blocks που μεταφέρονται μεταξύ της πρωτεύουσας (κύριας μνήμης, cache – ενδιάμεση μνήμη – buffers-καταχωρητές) και της δευτερεύουσας αποθήκευσης (δίσκος)

Αρχεία

Τα δεδομένα συνήθως αποθηκεύονται με τη μορφή *εγγραφών*

Οι εγγραφές συνήθως περιγράφουν οντότητες (σχέσεις) και τα γνωρίσματά τους

Ένα *αρχείο* είναι λογικά οργανωμένο σε μια *ακολουθία από εγγραφές* που μπορεί να βρίσκονται *αποθηκευμένες σε πολλές σελίδες (pages)*

θα θεωρούμε page = block

- ✓ Μπορούμε να βλέπουμε μια σελίδα ως μια συλλογή «θέσεων» που κάθε μία περιέχει μια εγγραφή
- ✓ Μια εγγραφή προσδιορίζεται από τη χρήση του ζεύγους (page id, slot number)

Εγγραφές

Πως οργανώνονται τα πεδία μέσα σε μία εγγραφή;

Εγγραφές σταθερού και μεταβλητού μήκους

```
type film = record
```

```
  branch-name: char(22);
```

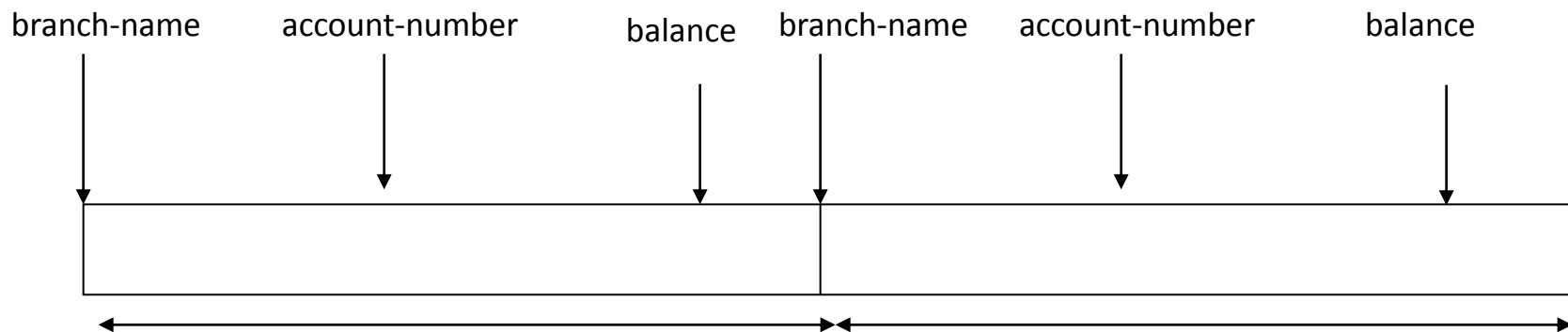
```
  account-number: char(20);
```

```
  balance:real;
```

```
end
```

Έστω κάθε char 1 byte - real 8 bytes

Κάθε εγγραφή 50 bytes

Εγγραφές

Γιατί είναι προτιμότερες οι εγγραφές σταθερού μήκους:

εύκολος ο εντοπισμός ενός πεδίου και η διατήρηση πληροφορίας για «άδειες» θέσεις

Εγγραφές

Πως προκύπτουν οι εγγραφές μεταβλητού τύπου;

Στο σχεσιακό μοντέλο κάθε εγγραφή (πλειάδα) μιας σχέσης περιέχει το ίδιο πλήθος πεδίων (αριθμό γνωρισμάτων).

- Εγγραφές του ίδιου τύπου αλλά έχουν **ένα ή περισσότερα πεδία μεταβλητού μεγέθους**
  - **Ανάμεικτο** (mixed) αρχείο: εγγραφές διαφορετικού τύπου

Εγγραφές

- Αποθήκευση των πεδίων συνεχόμενα, χωρισμένα με διαχωριστές (ειδικούς χαρακτήρες που δεν εμφανίζονται ως δεδομένα)

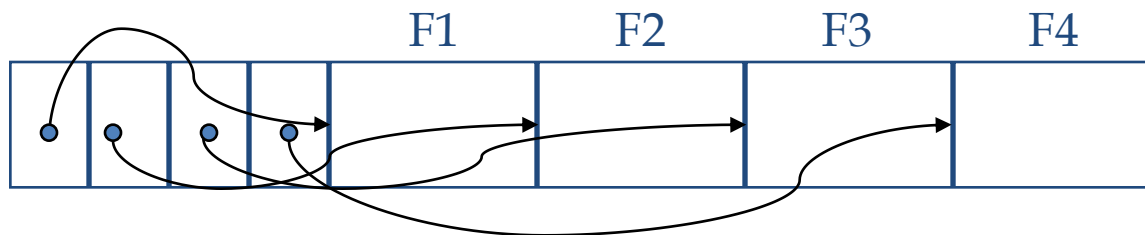

Εγγραφές

- Χώρο στην αρχή κάθε εγγραφής – πίνακας ακεραίων $I[j]$ όπου j η μετατόπιση (offset) της j -οστής εγγραφής (κρατά την αρχή του j -οστού πεδίου) + τη μετατόπιση του τέλους της εγγραφής

απευθείας πρόσβαση σε οποιαδήποτε πεδίο

καλό χειρισμό της τιμής null

Εγγραφές

- Ως εγγραφές σταθερού μήκους, θεωρώντας το μέγιστο μέγεθος για κάθε εγγραφή

Παράγοντας Ομαδοποίησης (blocking factor)

Η μονάδα μεταφοράς μεταξύ δίσκου και μνήμης είναι ένα block δίσκου

Έστω εγγραφές σταθερού μήκους R – μέγεθος block B

Όταν $B \geq R$ περισσότερες από μια εγγραφή ανά block

Παράγοντας ομαδοποίησης (blocking factor), όταν $B \geq R$

$bfr = \lfloor (B / R) \rfloor$, όπου B μέγεθος block σε byte και R μέγεθος εγγραφής σε bytes

Δηλαδή, πόσες «ολόκληρες» εγγραφές χωρούν σε ένα block

Εκτεινόμενη (spanned) Καταχώρηση

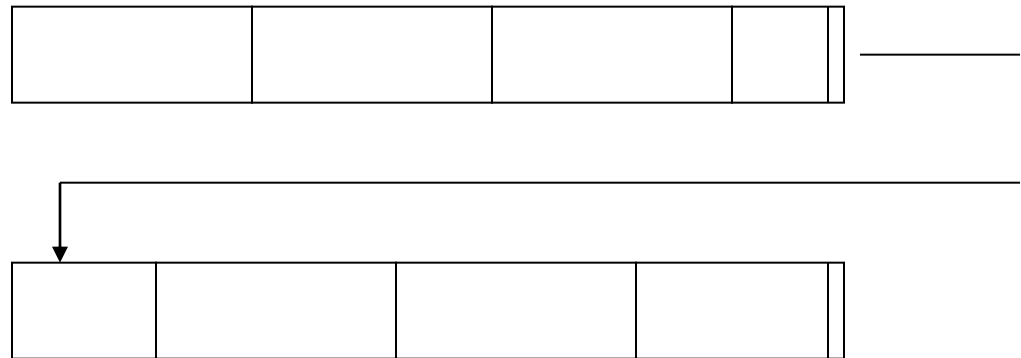
Μη εκτεινόμενη (unspanned) οργάνωση: οι εγγραφές δεν επιτρέπεται να διασχίζουν τα όρια ενός block

- Αχρησιμοποίητος χώρος: $B - \text{bfr} * R$ bytes ανά block

- Πιο εύκολη η προσπέλαση

Εκτεινόμενη (spanned) οργάνωση: αποθήκευση μέρους μιας εγγραφής σε ένα block και το υπόλοιπο σε ένα άλλο block - δείκτης στο τέλος του πρώτου τμήματος δείχνει στο block που περιέχει το υπόλοιπο

Μη Εκτεινόμενη Καταχώρηση

b: Αριθμός blocks για την (μη εκτεινόμενη) αποθήκευση ενός αρχείου r εγγραφών:

$$b = \lceil r/bfr \rceil$$

Αποθήκευση Δεδομένων

Έστω μία σχέση $R(A, B, C, D, E)$, τα γνωρίσματα A, B, D και E είναι τύπου ακέραιοι μεγέθους 16 bytes και το γνώρισμα C σειρά χαρακτήρων μεγέθους 36 bytes. Έστω αρχείο με $r_A = 30.000$ εγγραφές, μέγεθος block $B = 1024$ bytes, και μη εκτεινόμενη καταχώρηση.

Μέγεθος αρχείου δεδομένων: 3.000 blocks

Τοποθέτηση Αρχείου στο Δίσκο

συνεχόμενη τοποθέτηση (contiguous allocation) τα block του αρχείου τοποθετούνται σε διαδοχικά blocks του δίσκου

συνδεδεμένη τοποθέτηση (linked allocation) κάθε block του αρχείου περιλαμβάνει ένα δείκτη προς το επόμενο block του αρχείου

Εύκολη επέκταση - πιο αργή ανάγνωση όλου του αρχείου

συστάδες διαδοχικών blocks δίσκου: τμήματα (segments) ή επεκτάματα (extents)

ευρετηριοποιημένη τοποθέτηση (indexed allocation)

Επικεφαλίδα Αρχείου

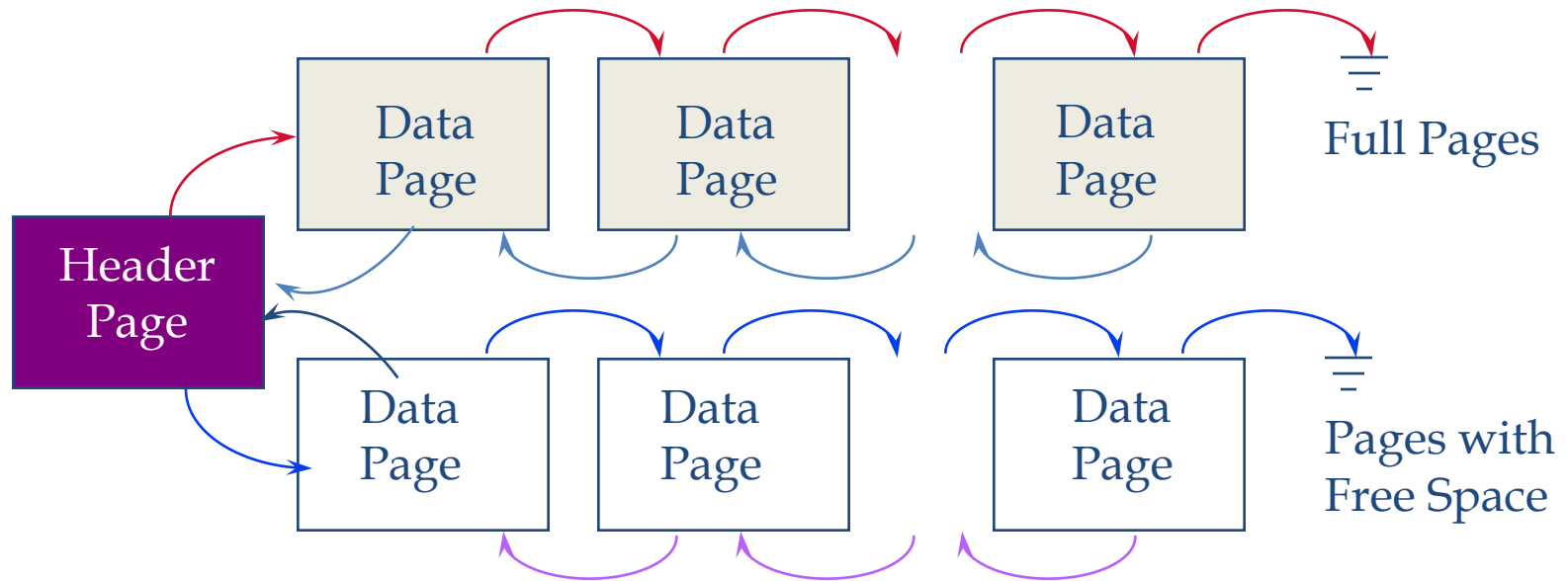
Μια **επικεφαλίδα ή περιγραφέας αρχείου** (file header ή file descriptor) περιέχει πληροφορίες σχετικά με ένα αρχείο που είναι απαραίτητες στα προγράμματα που προσπελούν τις εγγραφές του αρχείου

Πληροφορίες για προσδιορισμό διεύθυνσης των blocks αρχείου στο δίσκο + περιγραφές μορφοποίησης εγγραφών

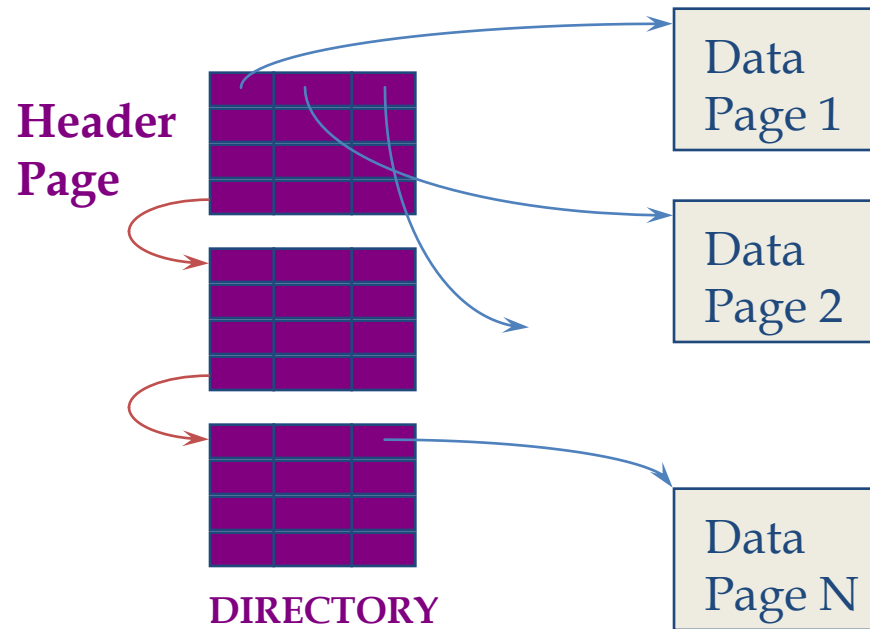
Αποθηκεύεται στο αρχείο

θεωρούμε ότι «ξέρουμε» σε ποιο block είναι αποθηκευμένη η i-οστή σελίδα (block) του αρχείου

Αρχεία στο Δίσκο

Αρχεία

Οργάνωση Εγγραφών Αρχείου

Θα συζητήσουμε πως πρέπει να οργανώσουμε τις εγγραφές σε ένα αρχείο για αποδοτική επεξεργασία ερωτήσεων

Βασικές λειτουργίες:

- Εισαγωγή/διαγραφή/τροποποίηση εγγραφής
- Εντοπισμός (αναζήτηση) μια συγκεκριμένης εγγραφής με βάση συνθήκη ισότητας ή διαστήματος τιμών
- Διάσχιση (scan) όλων των εγγραφών του αρχείου

Οργάνωση Αρχείων

Βασικός στόχος η ελαχιστοποίηση του αριθμού των blocks που μεταφέρονται

Θεωρούμε ότι η πληροφορία για τη θέση στο δίσκο ενός block υπάρχει (π.χ., στην επικεφαλίδα του αρχείου)

Σε πραγματικά συστήματα

- Ίσως και άλλοι τύποι κόστους (πχ κόστος CPU)
- Πρόσβαση κατά block (διάβασμα γειτονικών block με μια μόνο αίτηση I/O: αναζήτηση 1^{ου} block + μεταφορά όλων των επόμενων)

Οργάνωση Αρχείων

Οργάνωση αρχείων: πως είναι τοποθετημένες οι εγγραφές ενός αρχείου όταν αποθηκεύονται στο δίσκο

1. Αρχεία Σωρού
2. Διατεταγμένα Αρχεία

Φυσική διάταξη των εγγραφών ενός αρχείου με βάση την τιμή ενός από τα πεδία του το οποίο λέγεται **πεδίο διάταξης** (ordering field)

Αρχεία Σωρού (Heap Files)

Αρχείο Σωρού (heap file ή pile file): Οι εγγραφές τοποθετούνται στο αρχείο με τη σειρά που εισάγονται

Μη διατεταγμένο αρχείο

1. Εισαγωγή

$$2 * T_D + T_C$$

2. Αναζήτηση (μέσος χρόνος)

$$0.5 * B * (T_D + R * T_C)$$

B #blocks

R #εγγραφών ανά block

T_D χρόνος μεταφοράς block

T_C χρόνος επεξεργασίας ανά εγγραφή

Αρχεία Σωρού (Heap Files)

3. Διαγραφή εγγραφής

Σημάδι διαγραφής

Περιοδική αναδιοργάνωση

Χρόνος Αναζήτησης + ($T_C + T_D$)

Αρχεία Σωρού (Heap Files)

4. Τροποποίηση εγγραφής

- εγγραφή μεταβλητού μήκους

5. Σάρωση (scan) Ανάγνωση όλων των εγγραφών

$$B * (T_D + R * T_C)$$

6. Ανάγνωση όλων των εγγραφών σε διάταξη

Εξωτερική ταξινόμηση συνήθως μια παραλλαγή της ταξινόμησης με συγχώνευση

Διατεταγμένο Αρχείο

Ταξινομημένα/Διατεταγμένα Αρχεία

Φυσική διάταξη των εγγραφών ενός αρχείου με βάση την τιμή ενός από τα πεδία του το οποίο λέγεται **πεδίο διάταξης** (ordering field)

Διατεταγμένο ή φυσικό αρχείο

- Αν το πεδίο διάταξης είναι και κλειδί τότε λέγεται και **κλειδί διάταξης**

Διατεταγμένο Αρχείο

1. Εισαγωγή

- i. Εύρεση της σωστής θέσης της εγγραφής στο αρχείο
- ii. Μετακίνηση εγγραφών για να κάνουμε χώρο για την εισαγωγή της

Κατά μέσο όρο μετακίνηση των μισών εγγραφών

Χρόνος αναζήτησης +

$$2 * (0.5 * B * (T_D + R * T_C))$$

B #blocks

R #εγγραφών ανά block

T_D χρόνος μεταφοράς block

T_C χρόνος επεξεργασίας ανά εγγραφή

Διατεταγμένο Αρχείο

1. Εισαγωγή (συνέχεια)

- ✓ Διατήρηση κάποιου αχρησιμοποίητου χώρου ανά block
- ✓ Δημιουργία ενός προσωρινού μη διατεταγμένου αρχείου (αρχείο υπερχείλισης) + κυρίως αρχείο

Διατεταγμένο Αρχείο

2. Αναζήτηση εγγραφής (με επιλογή ισότητας)

αποδοτική αν η *συνθήκη αναζήτησης* είναι στο *πεδίο ταξινόμησης*

Έστω B blocks, αναζήτηση της εγγραφής με τιμή K στο πεδίο διάταξης

Σημείωση: Υποθέτουμε ότι οι διευθύνσεις των blocks του αρχείου είναι αποθηκευμένες στην επικεφαλίδα του αρχείου

Διατεταγμένο Αρχείο

2. Αναζήτηση εγγραφής (συνέχεια)

lower := 1; upper := B;

while (upper ≥ lower)

    i := (lower + upper) div 2;

    read block i

    if (K < τιμή διάταξης της πρώτης εγγραφής)

        upper := i - 1;

    else if (K > τιμή διάταξης της τελευταίας εγγραφής)

        lower := i + 1;

    else ...

Χρόνος: $\log B * (T_D + \log R * T_C)$

B #blocks

R #εγγραφών ανά block

T_D χρόνος μεταφοράς
block

T_C χρόνος επεξεργασίας
ανά εγγραφή

✓ Συνθήκη πχ., <= ??

Διατεταγμένο Αρχείο

3. Διαγραφή εγγραφής

Μετακίνηση εγγραφών

✓ Χρήση σημαδιού διαγραφής

4. Τροποποίηση εγγραφής

Διατεταγμένο Αρχείο

5. Ανάγνωση όλων των εγγραφών σε διάταξη

Αρχεία Κατακερματισμού

Βασική ιδέα: η τοποθέτηση των εγγραφών στα blocks του αρχείου γίνεται εφαρμόζοντας μια συνάρτηση κατακερματισμού σε κάποιο από τα πεδία της

Εσωτερικός Κατακερματισμός

Εσωτερικός Κατακερματισμός (τα δεδομένα είναι στη μνήμη, όπως στις δομές δεδομένων)

Πίνακας κατακερματισμού με M θέσεις - κάδους (buckets)

h : συνάρτηση κατακερματισμού

$$h(k) = i$$

Σε ποιο κάδο - τιμή από 0 έως $M-1$

Πεδίο αναζήτησης - Πεδίο
κατακερματισμού

Αρχεία Κατακερματισμού

Εξωτερικός Κατακερματισμός (εφαρμογή σε δεδομένα αποθηκευμένα σε αρχεία)

Στόχος

$$h(k) = i$$

Διεύθυνση (αριθμός) block του αρχείου που είναι αποθηκευμένη

Τιμή του πεδίου κατακερματισμού

Η εγγραφή με τιμή στο πεδίο κατακερματισμού k αποθηκεύεται στο i -οστό block (κάδο) του αρχείου

Κατακερματισμός

h : συνάρτηση κατακερματισμού

(Στόχος) Ομοιόμορφη κατανομή των κλειδιών στους κάδους (blocks)

- Συνηθισμένη συνάρτηση κατακερματισμού:

$$h(k) = k \bmod M$$

Συχνά M πρώτος

Κατακερματισμός

- **Σύγκρουση (collision):** όταν μια νέα εγγραφή κατακερματίζεται σε μία ήδη γεμάτη θέση
- **Καλή συνάρτηση κατακερματισμού:** κατανέμει τις εγγραφές ομοιόμορφα στο χώρο των διευθύνσεων (ελαχιστοποίηση συγκρούσεων και λίγες αχρησιμοποίητες θέσεις)
  - **Ευριστικοί:**
    - αν r εγγραφές, πρέπει να επιλέξουμε το M ώστε το r/M να είναι μεταξύ του 0.7 και 0.9
    - όταν χρησιμοποιείται η mod τότε είναι καλύτερα το M να είναι πρώτος

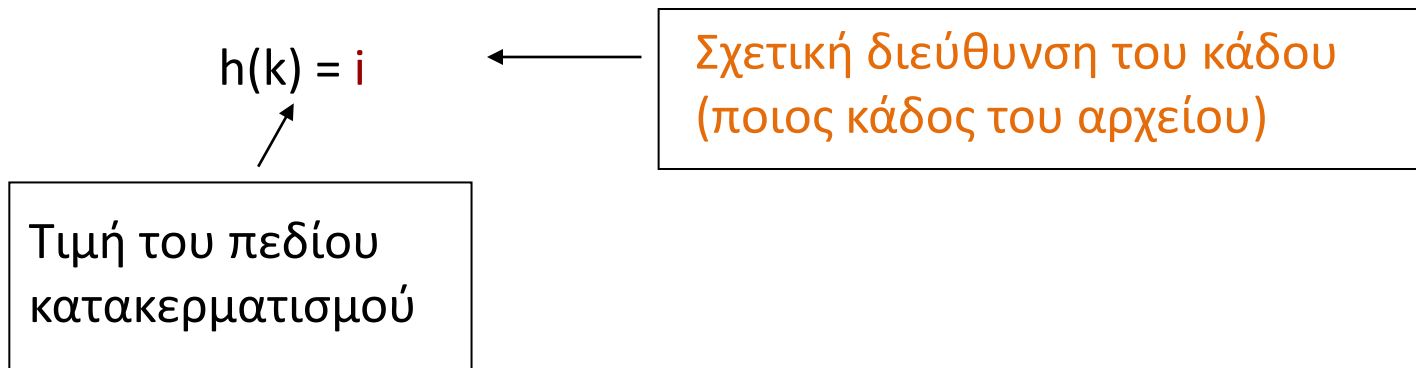
Κατακερματισμός

Επίλυση Συγκρούσεων

1. *Ανοιχτή Διευθυνσιοδότηση* (open addressing): χρησιμοποίησε την επόμενη κενή θέση
2. *Αλυσιδωτή Σύνδεση* (chaining): για κάθε θέση μια συνδεδεμένη λίστα με εγγραφές υπερχείλισης
3. *Πολλαπλός Κατακερματισμός* (multiple hashing): εφαρμογή μιας δεύτερης συνάρτησης κατακερματισμού

Εξωτερικός Κατακερματισμός

Κάδος: μια συστάδα από συνεχόμενα blocks του αρχείου

Ο κατακερματισμός είναι πολύ αποδοτικός για *επιλογές (αναζητήσεις) ισότητας*

Εξωτερικός Κατακερματισμός

Ένας πίνακας που αποθηκεύεται στην επικεφαλίδα του αρχείου μετατρέπει τον αριθμό κάδου στην αντίστοιχη διεύθυνση block

0	διεύθυνση 1ου block του κάδου στο δίσκο
1	διεύθυνση 1ου block του κάδου στο δίσκο
2	διεύθυνση 1ου block του κάδου στο δίσκο
...	...
M-1	διεύθυνση 1ου block του κάδου στο δίσκο

Εξωτερικός Κατακερματισμός

Συγκρούσεις - αλυσιδωτή σύνδεση - εγγραφές υπερχείλισης ανά κάδο

1. Ανάγνωση όλου του αρχείου (scan)

Έστω ότι διατηρούμε κάθε κάδο γεμάτο κατά 80% άρα ένα αρχείο με μέγεθος B blocks χρειάζεται $1.25 B$ blocks

$$1.25 * B * (T_D + R * T_C)$$

2. Αναζήτηση

Συνθήκη **ισότητας** και μόνο ένα block ανά κάδο: $T_D + R * C$

Αν συνθήκη περιοχής (διαστήματος): scan!

Περίληψη

Κόστος: μεταφορά *blocks* (I/O)

Σωρός	Ταξινομημένο	Κατακερματισμένο	
Ανάγνωση του αρχείου	B	B	1.25B
Αναζήτηση με συνθήκη ισότητας	0.5 B	logB	1
Αναζήτηση με συνθήκη περιοχής	B	logB + ταιριάσματα	1.25 B
Εισαγωγή	2	αναζήτηση + B	2
Διαγραφή	αναζήτηση + 1	αναζήτηση + B	αναζήτηση + 1

Στη συνέχεια θα δούμε ευρετήρια!

Ερωτήσεις;